

CESNI joint meeting of the inspection bodies, Rotterdam, 15-17 September 2026

Welcome speeches - Mattheus Wassenaar, Human environment and Transport Inspectorate

Dames en heren,
Geachte collega's,

Het is mij een groot genoegen u namens de Nederlandse Commissie van Deskundigen en de Inspectie Leefomgeving en Transport, de ILT, welkom te heten in Nederland voor deze CESNI Joint Meeting of the Inspection Bodies.

De Inspectie Leefomgeving en Transport is meer dan alleen de Nederlandse Scheepvaartinspectie, maar werkt aan veiligheid, vertrouwen en duurzaamheid in transport, infrastructuur, milieu en wonen. De taak is ervoor te zorgen dat bedrijven, organisaties en overheidsinstanties de wet- en regelgeving over de duurzame leefomgeving, de fysieke veiligheid en de woningcorporatiesector naleven. De ILT bevordert de naleving van wetten en regels via vergunningverlening, door middel van handhaving en door onderzoek te doen.

De koers die de ILT volgt is gericht op het werken aan maatschappelijk effect: het beperken van maatschappelijke schade aan mens en milieu. We zetten onze mensen en middelen in op maatschappelijke risico's, wettelijke verplichtingen en politieke en maatschappelijke ontwikkelingen. Daarbij wegen we af wat de samenleving als belangrijke waarden beschouwt, of we de grondslag en instrumenten hebben om te handelen, wat daarvan dan de maatschappelijke opbrengst is en of we met innovaties en slimmer, effectiever en duurzamer werken meer publieke waarde kunnen creëren.

Nederland is een land waarin de binnenvaart een zeer belangrijke rol speelt in het transport van goederen. Onze vaarwegen vormen een essentieel onderdeel van Europese transportcorridors. Tegelijkertijd heeft Nederland een zeer grote en diverse vloot, met veel schepen die internationaal opereren.

Om deze schepen te certificeren werken wij samen met verschillende private en publieke partijen, waaronder klassenbureaus en keuringsinstanties. Zij voeren belangrijke technische werkzaamheden uit, bijvoorbeeld op het gebied van inspecties, onderzoeken en certificering. Dit is niet uniek voor de binnenvaart. In Nederland is veel certificering overgedragen aan private partijen. De overheid blijft hierbij verantwoordelijk voor de werking van het certificeringsstelsel. De individuele organisaties binnen zo'n stelsel zijn echter wel zelf verantwoordelijk voor de uitvoering.

En juist die verdeling vraagt om duidelijkheid. Een klassenbureau of keuringsinstantie beschikt over specialistische technische kennis en voert onderzoeken uit die van groot belang zijn voor de veiligheid van schepen. De ILT heeft tegelijkertijd een andere verantwoordelijkheid.

Wij zijn niet simpelweg een extra technische inspectiedienst naast deze organisaties. Onze rol is die van bevoegde autoriteit en publieke toezichthouder. Dat betekent onder meer dat wij sturing geven en toezicht houden op de

kwaliteit van de uitvoering, dat wij beoordelen of de wettelijke verplichtingen worden nageleefd. Wij maken uitvoeringskaders op en waar nodig zullen wij corrigerend optreden.

Wij moeten er zeker van kunnen zijn dat de organisaties die namens of onder verantwoordelijkheid van de overheid bepaalde taken uitvoeren, dat op een consistente, onafhankelijke en deskundige manier doen. Daarom gaat ons toezicht niet alleen over schepen. Het gaat óók over de kwaliteit van de organisaties die een rol hebben in het toezicht op die schepen.

Binnen Europa hebben we allemaal te maken met verschillende nationale systemen, verschillende bevoegde autoriteiten en verschillende manieren waarop technische expertise en publieke verantwoordelijkheid zijn georganiseerd.

Dat is een realiteit, Maar tegelijkertijd varen al onze schepen over dezelfde Europese vaarwegen.

Daarom is het belangrijk dat we niet alleen proberen regels te harmoniseren, maar ook onze benadering van toezicht verder op elkaar afstemmen. De vraag is niet noodzakelijkerwijs of alle landen exact hetzelfde systeem moeten hebben. Maar eerder hoe zorgen we ervoor dat verschillende systemen uiteindelijk vergelijkbare waarborgen bieden voor de veiligheid, kwaliteit en naleving? En kijken we op dezelfde manier naar de achterliggende risico's? Dat zijn volgens veel interessantere en meer praktische vragen.

Nederland kan daarbij leren van andere landen. Maar ik denk ook dat onze ervaringen met de samenwerking tussen publieke en private partijen die verschillende verantwoordelijkheden hebben, interessant kunnen zijn voor anderen.

Deze discussie wordt bovendien steeds belangrijker, want de binnenvaart verandert, we zien digitalisering, nieuwe aandrijftechnologieën, alternatieve brandstoffen en een snelle opkomst van nieuwe vormen van automatisering. Daarbij worden de technische systemen aan boord steeds complexer.

Dat betekent dat ook de expertise die nodig is voor het certificeren van en toezicht houden op de binnenvaartschepen verandert. Geen enkele inspectiedienst kan alle specialistische kennis zelf in huis hebben. Samenwerking met technische experts, klassenbureaus en keuringsinstanties zal daarom steeds belangrijker worden. En juist naarmate we meer gebruikmaken van externe expertise, wordt het belangrijker dat wij als bevoegde autoriteiten helder hebben wat onze eigen verantwoordelijkheid in deze rolverdeling is en hoe wij kunnen blijven sturen en toezicht houden op de kwaliteit van die expertise.

Ik hoop dat we vandaag en tijdens de komende dagen open kunnen spreken over deze onderwerpen. Niet alleen over wat goed gaat, maar ook over waar we tegen problemen aanlopen. Want de ontwikkelingen raken ons allemaal en we moeten voortdurend investeren in kennis, professionaliteit en samenwerking. Bijeenkomsten zoals deze, waarbij zoveel kennis en expertise vanuit zowel overheidsorganisaties als private partijen samen komen, leveren daar een zeer waardevolle bijdrage aan.

Ik dank u allen voor uw aanwezigheid, uw expertise en uw bereidheid om ervaringen met elkaar te delen.

Ik wens u een constructieve en inspirerende bijeenkomst toe.

Dank u wel.